

ОБСЪЖДАНЕ НА ТРУДА „НЯКОИ ПРОБЛЕМИ НА ХУМОРА И САТИРАТА В СЪВЕТСКОТО ЛИТЕРАТУРОЗНАНИЕ“

През юни т. г. на съвместно заседание на секцията за българска литература след Освобождението, за руска класическа и съветска литература и теория на литературата при Института за литература бе обсъден трудът „Някои проблеми на хумора и сатирата в съветското литературознание“ от Величко Вълчев.

Рецензентът Боян Ничев намира, че авторът старателно и добросъвестно е проучил почти всички трудове на съветските изследователи, излезли от печат през последните десет години, които се занимават с творчеството на изтъкнатите руски и съветски сатирици. В направения обзор в тази област се изтъкват на преден план въпроси за спецификата на жанра и художественото майсторство, разграничават се различните отсенки на комичното, отделено е значително място за характера на съветската сатира и за нейните идейни позиции и др. В центъра на вниманието на автора са трудовете на изтъкнатите съветски литературоведи Я. Елсберг, Ю. Борев, Л. Ершов, В. Кирпотин, А. К. Бушмин. Рецензентът намира, че общо взето първите три раздела на статията имат осведомителен характер. В тях изложението е конспективно, липсват проблеми и на места съдържанието на разглежданите трудове е обединено.

Б. Ничев оценява втората част на работата на В. Вълчев като по-интересна. В нея авторът показва по-задълбочени наблюдения и излага верни становища. Рецензентът посочи, че В. Вълчев би трябвало да разгърне в по-широк план тази част, като се спре и на по-новите излезли от печат трудове и направи по-пълни и по-цялостни обобщения. В заключение Б. Ничев изтъкна, че работата на В. Вълчев няма конкретна цел и в този вид има осведомителен характер. След сериозни съкращения (в първата част), преработка и прекомпозиране на материала тя може да се използва за рецензентския отдел на Известията на Института.

В разискванията взеха участие 7 души.

Искра Панова се съгласи с мнението на рецензента. Общото ѝ впечатление е, че авторът е добре осведомен, излага свои становища и прави критични бележки на отделни автори по въпросите на хумора и сатирата в съветското литературознание. Според Панова основен недостатък на работата е липсата на конкретна, ясна цел и задача, която да е ръководила автора. В резултат на тая неясност работата се е свела почти до един преглед, в който личат неясноти и разпръснатост на материала, особено в първата част. Панова изтъкна, че почти липсват анализи, твърде ограничени са авторовите мисли, няма централни, проблемни въпроси, по които да е организирано написването на изследването. Тази неяснота в концепциите се е отразила на езика, мисълта и логиката на автора. Някои важни въпроси са останали в периферията. „За да стане материалът интересен и четивен — препоръча Панова — авторът трябва наново да организира работата си, да се насочи към написване на обзорна статия, като създаде здрава ос, около която да регрупира този голям материал.“ Накрая тя посочи някои грешки на автора в тълкуване мислите на Елсберг и Борев.

Иван Цветков изтъкна, че от труда на В. Вълчев не се вижда към каква конкретна цел са насочени неговите усилия. Той намира, че втората част на материала може да се използва за статия, като се направи още по-обстоятелен преглед не само на трудовете, но и на по-важните статии, поместени във в. „Правда“ и в. „Литературна газета“ по въпросите на хумора и сатирата в съветската литература.

Георги Димов изрази съгласие с мнението на рецензента и напомни, че в този вид работата на В. Вълчев няма център, допусната е аморфност. Той препоръча на автора да насочи вниманието си към по-добрата втора част, да я обедини по проблеми, за да добие читателят по-пълна представа за проблемите на хумора и

сатирата в съветското литературознание.

Минко Николов намира, че в изказванията е изпъкнал въпросът за жанра на разглежданата работа. Според него В. Вълчев се е позовал на много съветски автори, потънал е в техните трудове и не е могъл да отдели най-важното — проблемите. В този вид работата представлява конгломерат от статии, книги и трудове на съветски литератори, на които се прави преглед, без да е посочен центърът на тези изследвания. М. Николов смята, че авторът трябва да се съобрази с най-новия етап на съветското литературознание, което през последните години поставя и решава по новому много от тези проблеми.

Васил Колевски препоръчва на Вълчев да насочи усилията си към написване на една прегледна статия, в която да спре вниманието си предимно по проблеми или по автори. Той изтъкна нуждата от съставяне и прекомпозиране на статията, като посочи някои неточности в стила и езика на автора.

Председателстващият Георги Цанев направи подробните си бележки с поглед върху цялата работа и изтъкна основните слабости в нея. Според него първите два дяла, на които авторът е отделил премного страници, са твърде неясни и без логична връзка. В третия дял В. Вълчев поставя спорни проблеми за хумора и сатирата, обаче се е задоволил само с разграничаване и изясняване на понятията и термините, без да вземе аргументирано критично отношение към въпроса, без да изясни съдържанието. „Вълчев — посочи

председателстващият — споменава за трудовете и статите на много съветски автори, но почти нищо не казва за техните крайни решения, а преди всичко нас ни интересуват решенията. Такъв е случаят с въпроса за „отрицателния герой и сатиричния герой“, където В. Вълчев не сочи какво решение дава Елсберг... Освен това нас ни интересуват и авторовите мисли, авторовите становища, които за съжаление липсват.“ Нужно е авторът да покаже до къде е стигнало съветското литературознание по въпроса за сатирата.

Накрая Г. Цанев сподели впечатленията си от зачетилите напоследък дълги, обемисти статии върху малки въпроси и намира за вредна практиката у някои автори преднамерено да разпиреят и разводняват въпросите, които се нуждаят от кратка, сбита и ясна мисъл.

Величко Вълчев благодари на всички, които взеха участие в обсъждането. Той изтъкна, че първият дял от работата му се нуждае от стягане и преработка, за което е предупредил някои от сътрудниците да обърнат по-сериозно внимание на втората част на труда. „Съжалявам — посочи авторът, — че не всички са успели да прочетат именно тази част, за да ми дадат своите мнения и препоръки“. Накрая В. Вълчев посочи трудностите, които срещнал и смята, че не навсякъде могат да се дадат решенията на съветските автори по отделните проблеми на хумора и сатирата, защото понякога те се задоволяват само да ги поставят като проблеми за разискване.

Редакционен комитет:

ПАНТЕЛЕЙ ЗАРЕВ — главен редактор

ГЕОРГИ ДИМОВ, ГЕОРГИ ЦАНЕВ, ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ, ЛЮДМИЛ СТОЯНОВ,
МИНКО НИКОЛОВ, ПЕТЪР ДИНКОВ, СТОЯН КАРОЛЕВ, ТОДОР ПАВЛОВ

Редактор-секретар — Христо Йорданов